

Zomer
2016

Ervaringen van pioniers Polyculturen in de kas

Polyculturen in de kas is een duurzaam productiesysteem gebaseerd op kringlopen en afgestemd op lokale behoeftes. De productie van diverse groenten en fruit is slim gekoppeld aan eiwitrijke productie. Hierdoor verbetert de productie, zijn minder productiemiddelen nodig en levert een vierkante meter meer op. Dankzij een breder product-assortiment is er geen of minder tussenhandel nodig. De gemeenschap kan betrokken zijn als afnemer en de teelt-plannen mee bepalen (Community Supported Agriculture).

Waard&vol groen: het innovatieprogramma van SIGN voor 2016 - 2020

In circulaire systemen is het afval van de ene teelt de grondstof voor de volgende

SIGN
Stichting Innovatie
Glastuinbouw Nederland

Het boek *Polyculturen in de kas* beschrijft de ervaringen van pioniers op dit gebied. Op ruim 160 pagina's zijn de aspecten van Polyculturen uitgewerkt, zoals ontwerpprincipes, gewasbescherming, bemesting en combinaties van plantenteelt met kippen, vissen en paddenstoelen.

Gezondheid & Geluk (het individu)

Cultuur & Economie (maatschappij)

Ecosysteem & Soorten (leven)

Energie & Materialen (energie)

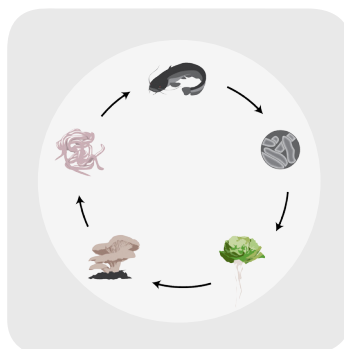
ruimte

omgeving

tijd

De uitgangspunten van Polydome, een integraal productiesysteem

Het laatste hoofdstuk gaat over Future Food Systems en geeft een visie over stadslandbouw in de toekomst. Daarin levert bierbostel het substraat voor paddenstoelen, de paddenstoelen CO₂ voor de teelt van planten, het verteerde bierbostel gaat naar de visteelt en planten halen hun voeding daar weer uit.

De coöperatie Veld en Beek heeft een bijzondere koeienstal, die in de zomer dienst doet als kas. Wilco de Zeeuw plantte daar het volggewas tussen het voorgewas en testte verschillende combinaties: koolrabi onder tomatenplanten, bonen tussen de paprika's. Op die manier haalde hij dubbele oogsten van dezelfde oppervlakte en hoefde hij minder te wieden tegen het onkruid. Een andere effectieve maatregel tegen onkruid en slakken is de inzet van eenden of kwartels.

You don't have a snail problem, you have a duck deficiency ...

De afgelopen jaren zijn verschillende telers aan de slag gegaan met het gedachtegoed van polyculturen. Zo heeft Kwekerij Osdorp in de winter oesterzwammen gekweekt in de koelcellen en tomatenstengels laten testen als grondstof voor die paddenstoelen. De paddenstoelen leveren CO₂ en warmte, en kunnen theoretisch in de hele CO₂ behoefte van de drie hectare kwekerij voldoen.

Eveline Stilma (bureau Innoplant) begeleidde voor SIGN een aantal bedrijven en beschrijft hun ervaringen. Verder heeft ze voor het boek een internationaal netwerk van CSA bedrijven geïnterviewd.

Colofon SIGNaal 31

SIGN, Postbus 447, 2700 AK Zoetermeer
www.innovatieglastuinbouw.nl
 E: sign@innovatieglastuinbouw.nl

Dewi Hartkamp Tel. 06 531 31 944
 Peter Oei Tel. 06 515 42 882

Vormgeving
 Meta Menkveld Ontwerp

SIGNaal gebruikt FSC-gecertificeerd papier.

Stichting Innovatie Glastuinbouw (SIGN) is een initiatief van LTO Glaskracht Nederland. SIGN heeft voor de uitvoering van haar werkprogramma een alliantie met het ministerie van Economische Zaken in het kader van het Topsectorenbeleid.

Met medefinanciering van

De Innovatiemotor ondersteunt en stimuleert ondernemers in de Groenport Adfmeer in het creëren van nieuwe business voor het sienebedruiter.

Kansen voor West
 Provincie Noord-Holland
 Hier wordt geïnvesteerd in uw toekomst. Dit project wordt mede mogelijk gemaakt door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling van de Europese Unie en een bijdrage van de provincie Noord-Holland.

Het boek *Polyculturen in de kas* is kosteloos beschikbaar voor professionals in de tuinbouw (waaronder de leden van LTO Glaskracht). Stuur hiervoor een e-mail naar sign@innovatieglastuinbouw.nl. Er is een beperkte oplage beschikbaar. Het boek is te downloaden op www.innovatieglastuinbouw.nl voor alle geïnteresseerden.

Daarnaast biedt de auteur van het boek cursussen aan hoe je een eigen streektuinderij kunt opzetten, bestaande kwekerijen kunt optimaliseren, teeltplannen kunt intensiveren en gewasbescherming realiseert met behulp van biodiversiteit. Contactadres: eveline@innoplant.nl.